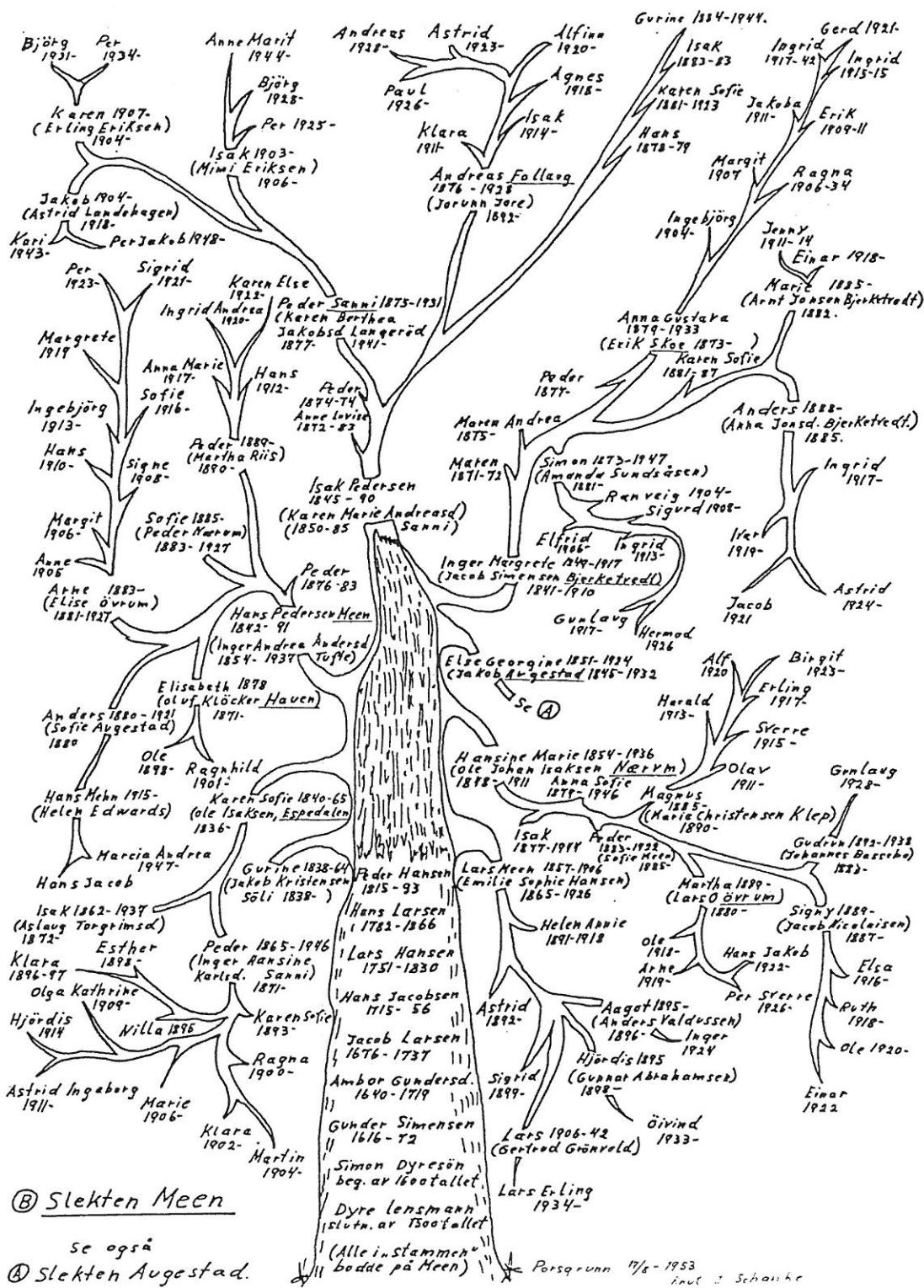

NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

Nr. 13 Februar 1985

INNHOLD - NR. 13 FEBRUAR 1985.

DYRE LENSMANNs FORFEDRE PÅ MORSSIDEN.....	SIDE 3
EN SLEKTSREISE TIL TANUM I SVERIGE HØSTEN 1984.....	" 7
SPØRSMÅL OG SVAR.....	" 8
OM MYLLARGUTEN.....	" 11
GÅRDS OG SLEKTSHISTORIEN FOR EIDANGER.....	" 13
LAGSNYTT.....	" 14

REDAKSJONSKOMITÉ:

THOR GUNDERSEN, SIVERT URNES VEI 55, 3700 SKIEN	TLF. 22784
ROAR F. NESSE, HÅVUNDVEIEN 377, 3900 PORSGRUNN	TLF. 31087
DAG STRAUME, CAMILLA COLLETS VEI 13, 3700 SKIEN	TLF. 21847

Mer om DYRE LENSMANNS forfedre på morssiden.

I en tidligere artikkkel (Nytt fra Grenland Ettehistorielag nr. 6) tok jeg for meg Dyre lensmanns morsslekt, som jeg fulgte tilbake til ca. 1400. Den mektige Gjerpen-lensmannens farsslekt vet jeg fremdeles ingenting om, selv om enkelte teorier bør prøves. Hvis andre av lagets medlemmer har teorier om Tjøstel og hans slekt, vil jeg svært gjerne høre fra dere, slik at vi i fellesskap kanskje kan knekke denne „nøtten”.

Tilbake til Borge-slekten. Jeg mener at jeg med sikkerhet kan slå fast at folket på Borge og flere andre kjente slekter i Grenland stammet fra Solve Ormsson og hustru Margareta Bjørnsdotter. Jeg tillot meg i forrige artikkkel å påstå at begge disse hørte til Grenlands (og Vestfolds) mektigste ætter. Jeg vil nå prøve å bevise dette.

Solve Ormsson og hustru Margareta Bjørnsdotter er nevnt i flere diplom fra 1399 til 1442. Når Margareta betegnes som hustru, viser dette at Solve var kongens håndgangne mann, men han var ikke ridder. I 1442 var han en av 36 utsendinger fra allmuen i Norge til Lødøse i det dengang norske Båhuslen. De 36 mennene erklærte at de var fornøyd med at riksrådet hadde valgt Kristoffer av Bayern til konge. At det kun var mektige menn til stede på et slikt møte, sier seg selv. Solve var også ofte lagrettesmann, ikke bare i Telemark, men også i Vestfold. Dette bekrefter en del indisier (bl. a. muntlige tradisjoner) som tyder på at slekta hadde nær tilknytning til Vestfold.

Solve ble altså gift med Margareta Bjørnsdotter, og hun var av minst like kjent slekt som mannen. Mye tyder forresten på at de var slektninger, men det skal jeg komme tilbake til. Margaretas far var sysselmanen Bjørn Torleifsson på Lindheim/Nes og Bjørntvedt.

Hvis vi skal tro tradisjonen, må Solve Ormsson ha blitt svært gammel - mellom 90 og 100 år. Han døde altså etter 1442, og muntlige overleveringer vil ha det til at han ble født under Svartedauens herjinger i 1349/50. Det skulle også være grunnen til at han ikke fikk slektsnavnet, men ble kalt Solve (=redning). På Nord-Hem i Sauherad døde nemlig Solves bestemor, tante og far av pesten. Ettersom faren døde før

sønnen ble født, skulle barnet egentlig ha hett Orm etter ham.

Jeg vet ikke hvem Orm var gift med, men han var sønn til Borgar Vetrlidesson og kona Aslaug. Aslaugs slekt skal jeg komme tilbake til; her følger jeg først Borgar og hans slekt. Borgar ser ut til å ha vært en temmelig krigersk mann. I alle fall vet vi at han var med i den store slagsmålssaken mellom folket på Lindheim og Hem på den ene siden og Haukvik-folket på den andre. Det ser faktisk ut til at han kom til å stå i sentrum i en del av stridighetene. Da dom falt i saken, måtte Haukvik-folket bøte adskillig edelt metall for å ha stukket Borgar i armen med et spyd, slått ham i hofta med spyd og for å ha gitt ham hogg i hodet. 5 stykker måtte bøte for det ene hodehogget, da det var uklart hvem som hadde gitt ham det. Heller ikke Borgars kone Aslaug slapp unna. Hallvard Erlingsson fra Haukvik hadde vært på Hem og lagt henne i bakken og kalt henne den verste kona som gikk på grass. Men Borgar og sønnene kunne tydeligvis også slå fra seg, vi får bl. a. vite at de hadde drept Hallvard Erlingsson.

Dom i denne saken falt i 1337, men da var Borgar på Hem død. Han møtte istedenfor sønnen Vetrlide til en arvesak i Sandsvær i 1336. Det ble krangel om arven, krangelen utartet til slagsmål, og Jon Sigurdsson ga Borgar to øksehogg så han døde.

Det er vanskelig å finne hvem som var Borgars foreldre, men det har blitt hevdet at faren Vetrlide giftet seg til Hem. Hvis vi går ut fra at Borgar, som overtok gården, var eldste sønn, kan vi i henhold til oppkallingsreglene gi farfaren navnet Borgar. La oss i alle fall se litt nærmere på navnet. Nayneforskeren Lind sier at Borgar var et typisk grenlandske navn, men det fantes også i Vestfold. I Norge dukker det først opp i Krøkedans-slekta. Ridderen Agmund Krøkedans hadde sønnene Hallkjell og Borgar, og mye tyder på at denne Borgar (også kalt Borgar sendemann) var far til Vetrlide på Hem. Etter tradisjonen skulle nemlig denne slekta på Hem ha kommet fra Vestfold, og det passer også med P. A. Munchs teori om at Krøkedans-ætta hadde tilknytning til Grenland eller Skien. Et annet moment som bør nevnes, er at navnet Agmund (Ogmund, Amund) ble et svært vanlig navn blant Solve Ormssons etterkommere på Borge.

Jeg mener at jeg nå har sannsynliggjort min påstand om at Solve Ormsson stammet fra mektige slekter. Det er også gjort interessante forsøk på å følge Krøkedans-ætta bakover, men siden jeg alt har begynt å bevege meg inn på teorier, velger jeg å avslutte utredningen om Hemsætta her.

Solve Ormssons hustru Margareta Bjørnsdotter var som nevnt datter til sysselmannen Bjørn Torleivsson fra Lindheim. Han var sysselmann i Skiensyssel fra ca. 1370 til ca. 1386, men han var i live så sent som i 1397, da han ga hele Klevar i Sauherad til frendekonene sine, søstrene Margrete og Gudrun Hallvardsdøtre. Senere eierforhold tyder på at en av disse søstrene var mor til bondeføreren Hallvard Gråtopp. En sysselmann var selvsagt en rik og mektig mann, og Bjørn Torleivsson hadde eiendommer i Sauherad, Heddal og Vestfold (Dipl. Norv. I nr. 398, XI nr. 55 og nr. 72), foruten Bjørntvedt i Solum. Gården Brekke i Inningdalen i Idd arvet han etter svigerfaren, som var Pål Sveinkesson, ombudsmann for en tidligere sysselmann, Åste Bjørgulfsson på Mæla (jfr. min artikkel i Nytt fra Grenland Ettehistorielag nr. 2). Bjørn ble forøvrig gift annen gang med Elin Torgeirsdotter Dylla, sannsynligvis fra Borgarsyssel.

Bjørns foreldre var Torleiv Saksbjørnsson på Lindheim i Nes og Cecilia Ivarsdotter. Cecilia ble annen gang gift med Vetrlide Borgarsson på Hem, Solve Ormssons onkel. Torleiv var innblandet i den store slagsmålssaken som jeg tidligere har omtalt. Han ble dømt til å betale 2 merker gull for drapet på Hallvard Erlingsson på Haukvik, og broren Bjørn Saksbjørnsson skulle bøte 4 forgilde merker til Geirmund Erlingsson på Haukvik for øksebruk under slagsmål.

Jeg mener at jeg kjenner navnet på to av søstrene til Torleiv og Bjørn Saksbjørnssønner, nemlig Ingrid, gift med Bjørgulf Åstesson på Mæla, ombudsmann for sysselmannen Ivar Ogmundsson Rofa - og Aslaug, gift med Borgar på Hem. Begge søstrene giftet seg altså med svært mektige menn, og de fikk etterkommere som kom til å spille en fremtredende rolle i distriktet.

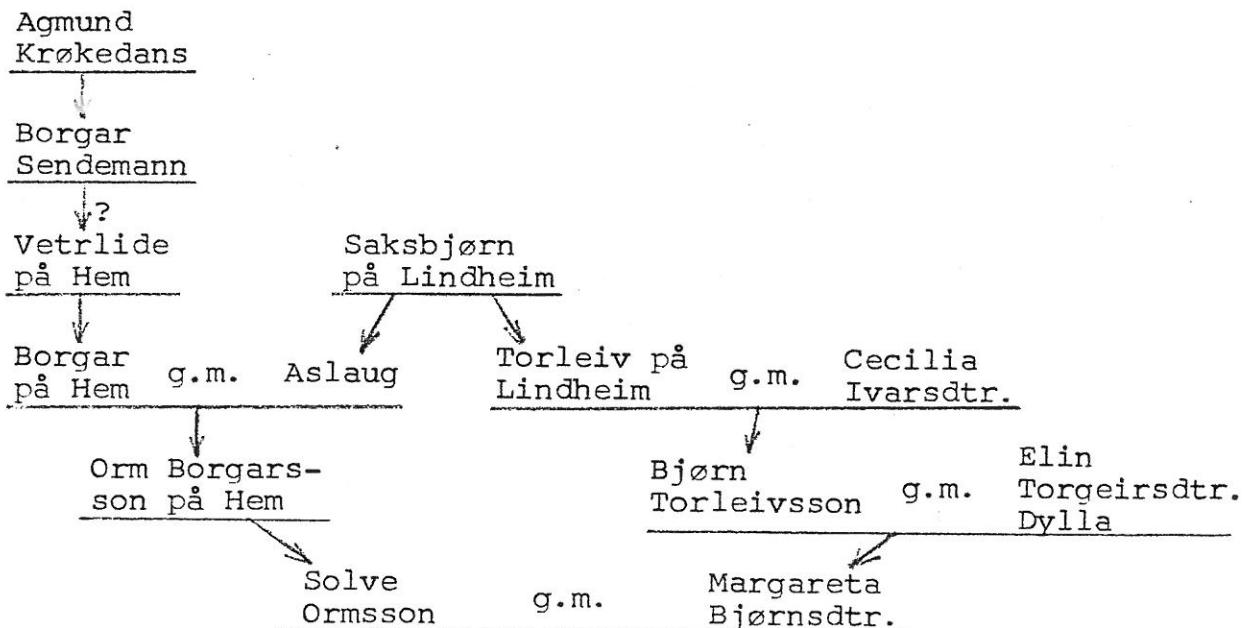
Det er vanskelig å si noe sikkert om Saksbjørn på Lindheim og hans forfedre, men eiendomsforhold og navnebruk peker

også her i retning av Vestfold. Det er blitt gjort forsøk på å rekonstruere slekta, men de er foreløpig såpass løst fundert at jeg ikke vil referere dem her.

Cecilia Ivarsdotters slekt kan være den mest fremtredende av dem alle. Jon Hvitsand, en av Telemarks mest kjente slektsforskere, hadde meget interessante teorier om denne slekta. Jeg vil ikke her ta stilling til teoriene, bare legge fram noen fakta: Cecilias far hette Ivar, og han må ha vært en mektig mann. Cecilias ekteskap med menn fra to av distriktets mektigste ætter er klare bevis på hennes sosiale posisjon. Cecilias sønn Bjørn Torleivsson løste inn det jordegodset som ble gitt til Gimsøy nonnekloster for gravsted for hr. Ivar Ogmundsson Rofa, sysselmannen som døde under Svartedauen. Det dreide seg om 3 markebol og 1 laups land i gården Nes i Nesherad. Navnet Cecilia var et relativt sjeldent navn i Norge i middelalderen, men i enkelte slekter kan man følge det. Hr. Ivar Ogmundssons oldemor hette Cecilia! Andre forskere mener at drottseten hr. Ivar Ogmundsson Rofa døde barnløs.

Jeg overlater til leserne å gjøre seg opp sin egen mening om dette og eventuelt følge slektene videre.

Her er til slutt en kort oppsummering:

EN SLEKTSREISE TIL TANUM I SVERIGE HØSTEN 1984.

Omkring 1870 flyttet en hel familie fra Tanum i Bohuslen til Heddal. Den eldste var skomaker Carl Gustav Petterson som var født i Strømstad i 1812. Han var enkemann da, men de to eldste sønnene, Johan Adolf og Olle, hadde alt stiftet familie. Amanda blei seinere gift på Kongsberg. Yngstemann, Johan Paul, blei gift i Heddal og slo seg ned som landhandler.

Etter disse menneskene finnes det en stor etterslekt. De fleste bor nok fremdeles i Notoddendistriktet og i Grenland, men mange også på Kongsberg, i Oslo-området og ellers rundt i landet.

Bevisstheten om svenske røtter har holdt seg meget levende i denne slekten og svenske forhold har ofte vært på tale, særlig når de eldre har møtt hverandre. Den direkte kontakten var likevel brutt, og det ble mange gjetninger.

Noen av de yngre har siden fått gode kontakter med svenske slektsforskere, og det har vært svært positive kontakter. Store deler av slektshistorien er rullet opp, og det har vist seg at de fleste røttene går tilbake til Tanum der forfedrene har bodd så langt tilbake det har gått å følge dem, d.v.s. til ca. 1700. De har vært bønder, "torpare" og soldater. Arveskifter viser at de også har stelt med fiske og litt sjøfart.

På en slektssamling hos Gudrun og Torgrim Jonsås for et par år siden, ble det ytret sterke ønsker om en fellestur til Tanum.

Dette ble til alvor i høst. 22 september gikk buss fra Notodden med kurs for Tanum. Mange kom på etterhvert og tilsammen var vi over 50 som overnattet på "Tanum Gjestgiveri"; et sted som langt overgikk forventningene. Men ettersom vi kom utenom høysesongen, var prisen meget moderat.

Etter en kort hvile på hotellet, ble det rundtur til steder der slekten har bodd under kyndig veiledning av lokalhistorikeren Ingemar Lantz. Vår gode kontakt Rosa Borg var også med på turen.

Under middagen gikk slektspraten ivrig. En ekstra glede var det å kunne møte to tremenninger av de eldste deltakerne. De bor nå i Göteborg, men kom til Tanum med sine fruer. De hadde mye å fortelle - og vår fjerne svenske forbindelse var plutselig ikke så fjern lenger.

Til turen var det utarbeidet en enkel slektsoversikt som viste på hvilke måter de ulike deltakerne var i slekt med hverandre - og hvordan vi alle hadde røtter på de ulike gårdene vi så. Mer perspektiv på utvandringen fra Sverige til Norge på 1800-tallet fikk vi gjennom de lysbildene og det andre materialet lektor Håkon Finstad hadde vært så vennlig å stille til disposisjon.

Søndag var det besøk i Hembygdsmuseet som er innrettet i det gamle kornmagasinet, rett ved gjestgiveriet. Her var pensjonert rådmann Allan Hagberg en ypperlig guide sammen med Ingemar Lantz.

Vi kan anbefale andre - vi er jo så mange med slekt i Sverige - å gjøre det samme. Men vår forberedt på at det krever et meget stort forarbeid.

Thor Øvrum

SPØRSMÅL OG SVAR

Spørsmål fra Gjerpen.

1. Mine tippoldeforeldre Hans Larsen Meen og Gunhild Pedersdatter giftet seg i Gjerpen 1-1-1804.
Gunhild Pedersdatter døde i 1836, og hennes alder oppgis da å være 56 år. Hun skulle etter dette være født ca. 1780. Jeg har ikke funnet noe om hvem Gunhild Pedersdatter var, eller hvor hun kom fra. Ingen av fadderne til barna synes heller ikke å ha vært av hennes slekt.
Skulle noen av bladets lesere ha opplysninger om henne vil jeg gjerne høre fra vedkommende.
2. En annen av mine forfedre, Michel Zachariassen, var født i Seljord i 1695. Han flyttet med sin familie til Gravli i Gjerpen ca. 1737. Senere kjøpte han gården. Hans kone var Anne Gunlecksdatter Svalastoga fra Flatdal. Hun døde i 1749. Michel bodde fremdeles i Gravli i 1762. (Ekstraskatten). I en tilleggsliste til denne fra 1764, (Statsarkivet) har jeg funnet at familien dette år er bortreis fra sognet, men ingen flere opplysninger. Michel Zachariassen var da gift for 2. gang. Hans annen kone het Astri Torstensdatter. I dette ekteskapet var 3 døtre: Gunnil, født 1753, Anne, født 1755, Ambor, født 1758.
Kjenner noen til denne familien, og kan gi opplysninger om hvor de flyttet?

Gunnlaug Aasetre,
Bassebo, 3924 Langangen.
Telef. 035-63143.

SLEKTEN ETTER MASOVNMESTER HANS GASmann
Født 1628 og død i Søndeled 5.12.1734.

Min tippoldefar på min mors side var Ola Geliussen (Gasman). Han var født i 1778 og sønn til Gelius Jørgensen Gasman født 1749. Han igjen var sønn til Jørgen Geliussen født 1708 o.s.v. Hans Gasman kom til Egelands Verk i 1706 (82 år gammel), og mine kilder sier han hadde med 2 sønner, Peter og Gelius. Gelius var født i 1673 og Peter født i 1676, og vår gren kommer fra Gelius Hansen Gasman.

Det nevnes videre at da Hans Gasman kom til Egelands Verk, så kom han fra Fossum Verk i Gjerpen.

Jeg finner Gasman familien i både Gjerpen, Skien og Porsgrunn, og likeså inngiftet i flere slekter i distriktet omkring Egelands Verk i Gjerstad, Søndeled, Risør, Tvedestrand m.m.

Jeg har også en artikkel fra bladet Varden av 1/9-75 hvor det berettes om den første utvandreren til U.S.A. fra Telemark.

Denne Hans Gasman som utvandret, må vel antas også å nedstamme fra den gamle masovnmesteren, og i den anledning sendte jeg et brev til fylkeslandbruksjef Halvor Nordbø, som var kilden til avisartikkelen. Jeg har desverre fått melding om at han døde i 1981, men hans familie, muligens hans frue, Aslaug Nordbø sendte meg et brev, og hun ba meg prøve om Grenland Ettehistorielag kunne ha noen kildehenvisninger eller på annen måte være meg behjelpelig.

Jeg tillater meg derfor denne henvendelse, og vil gjerne betale for de kopier eller opplysninger som De muligens kunne hjelpe meg med. Som De av dette vil skjonne, så har jeg mange underlag, men jeg ville sette stor pris på å få rede på følgende:

Er Hans Gasman innvandret?

Kjenner man til hvor han kom fra og når?

Kjennes navnet på hans hustru(er) og hvor hun/de kom fra?

Har Hans Gasman virket ved andre verk enn Fossum og Egeland. Kan det tenkes at flere ved navn Gastmand eller Gasman er innvandret til distriktet eller er sønn av innvandrere fra andre distrikter?

Det ble mange spørsmål, men denne gren av min slekt er av stor interesse for meg. Jeg er pensjonist og har fylt 75 år, men ser ikke bort fra å ta en tur til Fossum i sommer.

Olaf G. Mykland
Kvarstein
4700 Vennesla

TILLHÖR DU HÅBOLSSLÄKTEN FRÅN DALSLAND ?

=====

Jag håller på med en släktutredning av Håbolssläkten från Dalsland. Håbolsläkten definieras som alla ättlingar till Catharina Bågenholm (1742-1814) och Erik Persson (1734-1791), som bodde på Håbols stom i Håbols socken i Dalsland. Många av dessa ättlingar har utvandrat till Norge. I åtskilliga fall har det gått att få fram uppgifter om dessa släktgrenar - i andra är En sådan "försvunnen" släktmedlem Johan Oskar Jansson beskrivs lustigt på sid. 222 av Runar 1983: Nr. 1 - något som en annan släktmedlem Torbjörn Haugesten påpekat för mig.

Här kommer ytterligare några av de många släktmedlemmar i Håbolssläkten, vilka utvandrat till Norge från Dalsland:

1. Katarina Herlogsdotter, f. 1844 21/10. Från Rölanda till Slagnes 1867.
2. Petter Edvin Jansson, f. 1860 20/3. Från Rölanda till Glimminge sogn och Fredrikstad 1882. Också fyra systrar till honom emigrerade till Norge.
3. Emma Kristina Svensdotter, f. 1861 25/10. Från Gesäter till Fredrikshald 1882.
4. Katarina Eriksdotter, f. 1818 20/12. Gift 1844 m. Elias Thoresen i Åsa kommun. Dotter: Caroline, f. 1845 19/11. Åtskilliga av Katarinas syskon emigrerade också.
5. Carolina Larsdotter, f. 1862 28/1. Från Nössemark till Fredrikshald 1864. Fyra av hennes syskon emigrerade också till Norge.
6. Joakim Olsson, f. 1856 19/9. Lär ha varit gift i Tønsberg med Pauline.
7. Erik Benjamin Petersson, f. 1838 6/1. Från Steneby till Fredrikshald 1864.
8. Anna Katarina Eriksdotter, f. 1836 31/7. Från Håbol till Sarpsborg 1864.
9. Helena Eriksdotter, f. 1843 29/1. Från Håbol till Fredrikstad 1867.
10. Henrik Eriksson, f. 1835 8/12. Från Nössemark till Fredrikshald 1860.
11. Ingrid Eriksdotter, f. 1849 6/4. Från Nössemark till Fredrikshald 1864.

Nu undrar jag om någon av Runars läsare tillhör Håbolssläkten eller kan ge tips på medlemmar i släkten. I så fall vore jag tacksam om Du ville kontakta mig.

Jan Vegelius
Himmelsv. 19
743 00 STORVRETA
SVERIGE

OM "MYLLARGUTEN ".
=====

I forrige nummer av "Nytt fra Grenland Ettehistorielag" hadde vi en artikkel som bl.a. omhandlet Myllarguten.

Jeg har ikke her tenkt å kommentere denne artikkelen, men bare komme med noen faktiske data omkring Torger Augunson og betraktninger om disse. Jeg vil heller ikke gå noe inn på hvem som er hans rette far.

La oss først begynne med Folketellingen av 1801.

Under Nedre Dale i Sæude finner vi da: Oven Torgersen, 30 år, ugift, soldat og husmann med jord.

Vi må vel gå ut fra at denne Oven er han som senere ble regnet som Myllargutens far. Oven og Augund er synonymt, presten er ikke konsekvent i sin skrivemåte. Det kan her bemerkes at Augund Torgersens datter fra første ekteskap er skrevet som "Anne Ougensdatter" i samme folketelling. Alderen 30 år på Oven må vi godta, selv om 32 er det riktige, en slik feilmargin forekommer i flere tilfeller i folketellingen.

Når det gjelder Torger Augunsons mor, Gunnill Sigurdsdatter, er det mer uvist om hun er med i Folketellingen 1801. Hvitsand mener at hun kan være ført under Hørte, men Hørte ble ført under Bø, og der finnes hun ikke. Under Sæude har vi to som heter Gunnill Sigurdsdatter, en under Gripenstad og en som tjenestepige under Edingsaas. Begge er oppført som 22 år. Hun som er på Grippenstad må vi se bort fra, hun er sammen med to yngre søstre. Som nevnt er begge ført som 22 år, her en feilmargin på 5 år, mor til Torgeir, Gunnill Sigurdsdatter var født i 1773. Trekker man 22 fra 1801 har man 1778-79. (Folketellingen var 1. febr. 1801).

Ved å se gjennem kirkeboka for Sæude fra 1880 og bakover finnes det ikke noen Gunnill Sigurdsdatter som er døpt i Sæude før en kommer ned til Gunnill, mor til Torgeir som er døpt i 1773. En kan ikke se bort fra at Gunnill Sigurdsdatter som var tjenestepike på Edingsaas i 1801 er den rette.

Vi skal også se på noen innførsler i kirkeboka.

" 8. okt. 1801: Copuleret enkem. Ougen Torgersen med pige Gunnill Sigurdsdatter ".

" 1. nov. 1801 døpt husm. u/ Røntved Ougen Torgersen og Gunnill Sigurdsdatr.s sønn Torger ". Fødselsdato er ikke oppgitt.

forts.

Etter utsagn skal presten Grave ha vært en rasjonalist og ikke så "nøye", men det viser seg ved andre anledninger på denne tid at han bemerket "uakte" barn med store bokstaver.

At barna kunne være nokså gamle før de ble døpt viser de neste innførslar i kirkeboka.

1. sept. 1805: Døpt husm. U/ Edingsaas Ougen Torgersen og Gunnil Siggurdsdatters datter: Mari.

22. des. 1805: Begravet Ougen Torgersens datter: Mari, 1 år 1 mnd. Hun var altså over 9 måneder da hun ble døpt.

Presten Grave hadde sin egen Folketelling i kirkeboka for Sauude 1. jan. 1815. Ut fra denne ser en under plassen Svelmyr u/ Evie: Augon 48 år. Inger 31 år (hans 3. kone). Barna: Torger 11år, Sigur 4 år, Gonil 1/2 år. (Her er det bare alderen til Torger som ikke stemmer.)

Til sist konfirmantlistene som er ført i kirkebøkene for Sauude i 1816. (Prestens og klokkerens bøker).

" Torger Augensen. Fødselsaar: 1799. Bopelogg opholdsted: Hos faderen Augen Torgersen ".

" Torger Ougensen. Født: 3. may 1799. Hos faderen Ougen Torjersen." Disse konfirmasjonslistene er ikke noen spesielle lister for Sauherad som finnes i Statsarkivet, men vanlige lister som finnes i de fleste kirkebøker over de som hvert år sto til konfirmasjon.

Dette er da de data som jeg har funnet fram for å belyse forholdene omkring Torger Augunson " Myllarguten ", og så får hvær og en ta sine slutninger etter dette.

Torbjørn Aasetre

Gårds -og slektshistorien
for Eidanger.

Fra år 1887 til år 1968 har det utkommet i alt fire bygdehistorier for Eidanger, men disse historie-bøkene har ikke kunnet dekke det behov av gårds- og slektskunnskap som mange Eidanger-folk har hatt og har.

Men nå er "Gårds- og slektshistorien for Eidanger" endelig kommet.

Bind I som er på 344 sider, er redigert av rektor, cand. jur. C.S. Schilbred, og omhandler tiden før 1814.

Bind II og III med henholdsvis 788 og 687 sider er redigert av adjunkt Per Chr. Nagell Svendsen, og omhandler tiden fra 1814 til 1983.

Lærer Rolf Langangen nedla et stort arbeide med gårds- og slektshistorien, men da han døde i 1976, ble Gunnlaug og Torbjørn Aasetre valgt som nye medlemmer av bok-komiteen. (Gunnlaug og Torbjørn er fra før kjent som styremedlemmer av Grenland ættehistorielag helt fra starten i 1973 og til i dag.)

De øvrige medlemmer av bok-komiteen har vært:
C. Angell-Pettersen og Hans Vamråk.

Bokverket har register over slektstavler, gårder, bruk, husmannsplasser og festetomter, samt fotografier av gårder og plasser.

Gårds- og slektshistorien inneholder også interessante opplysninger om sosiale kår i bygda, om hvordan husene var innrettet, om innbo og redskap, om bekkesager og kverner, m.m.

Men først og fremst er bokverket av størst interesse for dem som vil utvide sitt kjenskap til sin slekt.

De som har arbeidet i mange år med "Gårds- og slektshistorien for Eidanger" fortjener både takk og ære for å ha gitt bygdefolket et sterkt etterlengtet bokverk.

Langangen, jan. 1985

Kåre Thorstensen

L A G S N Y T T

Vi kan også i år skryte av at Grenland Ettehistorielag trapper opp sin virksomhet. I fjer var det vår stand i Brekkeparken som var det nye, i år har vi arrangert en ekstra tur, slik at det i alt ble 6 arrangementer i 1984 - 3 medlemsmøter, 2 turer og standen i Brekkeparken.

Høstturen gikk av stabelen søndag 9. september og ble arrangert i samarbeid med Skiens Historielag. Hensikten med turen var først og fremst å besøke Høvikodden og den store utstillingen om utvandringen til Amerika i forrige århundre. Det var en god og instruktiv utstilling. Gamle fotografier var forstørret kraftig opp og forsynt med gode kommentarer og forklaringer, slik at besökende kunne følge utvanderne og deres nye liv i forskjellige faser.

Fra Høvikodden gikk turen til Bygdøy, hvor vi besøkte Kon-Tiki-museet og Framhuset.

Vårt andre arrangement på høsten var møtet i Porsgrunn Bymuseum 9. oktober. Hans-Olav Johnsen var kveldens kåsør, og vi fikk et interessant kåseri om „Protokollene fra bygdetingene - og andre kilder som grunnlag for ættegranskere“. Vi fikk presentert en del mindre kjente kilder fra 1700-tallet, som f. eks. Skoskatten fra 1711, og vi fikk i det hele tatt mye nyttig informasjon om kilder som kan supplere kirkebøkene.

Vårt tredje arrangement fant sted den 8. november på Fylkesmuseet. Dette ble en kveld litt utenom det vanlige. Håkon Livland og Leif Karsten Brynhildsen gikk sammen om å presentere „Gammelt gjenstandsmateriale fra Fylkesmuseet satt i sammenheng med slektshistorisk gransking“. Det ble et meget fint samspill. Livland viste lysbilder av gjenstandene og plasserte dem i deres rette historiske sammenheng, mens Brynhildsen kom med supplerende anekdoter og historiske opplysninger. Vi fikk presentert så forskjellige ting som fela etter Sterke-Nils, det mekaniske orgellet til Niels Aall, et rosesmalt skap etter Thomas Luraas, portalbekroningen fra Gimsøy kloster, bordet til Hallvard Gråtopp og et maleri av „den grå dame“.

Foreningen har nå bedre økonomi enn noen gang før, og vi har planene klare for nye innkjøp av kildestoff. I 1984 har vi anskaffet en protokoll over Lammers-menigheten i 1860, og vi har kjøpt 4 bind av Regesta Norvegica (perioden 1264-1350), en kronologisk ordnet fortegnelse over alle kilder til Norges middelalderhistorie.